ad. Det
ka i

om försämrar
r. Texten
som i boken

P. A. HULDBERGS

ADRESS-KALENDER

FÖR STOCKHOLM OCH DJURSHOLMS VILLASTAD

ÅR **1905.**

ALLMÄNNA BARNHUSETS ARKIV

HUFVUDUPPLAGAN
· · · MED KARTA · · ·
OCH TEATERPLANER

50e ÅRG.

REDAKTÖR: **H. LALLERSTEDT**

AKTIEBOLAGET CENTRALTRYCKERIET
I STOCKHOLM.

STOCKHOLMS ADRESSKALENDER

FÖR 1905.

Hufvudupplagan, i klotband, pris Kr. 9.50,

innehåller: Annonsafdelning, Namnregister för Stockholm och Djursholms villastad, Yrkesregister, Teaterplaner, Personalregister, Kalenderafdelning, Egendomsregister, Kvartersregister, Husegareregister och Karta öfver Stockholm.

Lilla upplagan, i klotband, pris Kr. 5.—,

innehåller: Annonsafdelning, Namnregister för Stockholm och Djursholms villastad, Yrkesregister, Teaterplaner och Karta öfver Stockholm.

Supplement I, innehållande Adressförteckning öfver **Rikstingens ledamöter** jämte **Rättelser och tillägg,** utgifves **före januari månads utgång.**

Supplement II, upptagande senare inkomna **Rättelser och tillägg,** särskildt **Aprilflyttningar,** utkommer **i början april.** Skriftliga uppgifter om ändrad adress eller öfrigt, som bör intagas i supplement II, böra tillställas Redaktionen **före den 25 mars** under adress: Adresskalendern, Stockholm, I.

Båda dessa supplement tillhandahållas **gratis** af herrar Bokhandlare.

Advokat-, Inkasso- och Upplysningsbyrå

för

Sverige—Norge

samt utlandet.

ERIK LUNDINS JURIDISKA BYRÅ

(Ombud för Malmö och Helsingborgs Köpmannaföreningar)

STOCKHOLM, N.,

8 Gustaf Adolfs Torg 8

(midt för Kongl. Operan).

Inkasseringar, rättegångar, konkursbevakningar samt **öfriga juridiska uppdrag.**

Sterbhus- och **konkursutredningar.**

Bevakning af mål i öfverrätterna.

Soliditetsupplysningar om **affärsmän** i Sverige-Norge samt de flesta öfriga länder.

Köp och försäljningar af fastigheter i Stockholm samt värdepapper m. m.

Obs.! Moderata arvoden. — Snabb expedition.

Telefoner: Riks- 22 37. Allm. 8 76.

Kontorstid: ½ 10—½ 4.

A.B. ARKITEKT- OCH BYGGNADSBYRÅN

GEORG A. NILSSON
ARKITEKT

STOCKHOLM
LÄSTMAKAREGATAN 6

IVAR NYQVIST
BYGGNADSING.

G.A.N.

UTFÖR RITNINGAR, BESKRIFNINGAR, BERÄKNINGAR OCH KOSTNADSFÖRSLAG TILL HUSBYGGNADER.
KONTROLLERAR BYGGNADSARBETEN.
BESIKTIGAR OCH VÄRDERAR BYGGNADER.
UTFÖR BYGGNADSARBETEN.

SPECIALITET:
KOMMUNALBYGGNADER, SÅSOM KYRKOR, SKOLHUS, STADSHUS, HOTELL, BADHUS OCH SJUKHUS.

Bland andra äro följande arbeten hittills utförda af oss gemensamt eller hvar för sig.

Prisbelönta ritningar:

Amiralitetskyrka i Karlskrona.
Kyrka i Malmö.
» i Eskilstuna.
» i Örnsköldsvik.
Församlingshus i Adolf Fredriks församling i Stockholm.
Jernvägsstation i Oskarshamn.

Arbetschefs- eller kontrollantbefattningar:

Saltsjöbadens Badanstalt.
Badhus vid Loka.
Länslasarett i Borås, Linköping, Eksjö, Vexiö.
Stadshus i Eksjö.
Kyrka i Norra Solberga.
Kyrkoherdeboställe i Nacka.

Rikstelefon 98 76.

Utförda ritningar:

Folkskolebyggnad i Adolf Fredriks församling i Stockholm.
Saltsjöbadens Badanstalt.
Badhus för Loka brunn.
Stadshus i Eksjö.
Hotell i Oskarshamn.
Jernvägsstation i Hultsfred.
Kyrkoherdeboställe i Nacka.
Stadshotell i Vestervik.
Läroverksbyggnad i Vimmerby.
Jernvägsstation i Oskarshamn.
Folkskolebyggnad i Hultsfred.

Uppfört såsom byggmästare:

Saltsjöbadens Badanstalt.
Huset N:o 10 vid Brahegatan.
5 st. villabyggnader vid Saltsjöbaden.
Modellhus åt Luth och Roséns Elektr. Aktieb.

Allm. telefon 98 76.

AKTIEBOLAGET BETON
I STOCKHOLM

konstruerar och utför **betonarbeten.**

Specialitet:

Armerade betonkonstruktioner.

Blasieholmstorg 9.

Rikstelefon 65 75. Allm. Telefon 6 58.

AFBILDNINGAR

AF EN DEL UNDER ÅR 1904 FULLBORDADE

NYBYGGNADER I STOCKHOLM

Fotografier af Hoffotografen A. Blomberg.

Strandvägen (kvarteret Bodarne)

Ägare: *Byggm:ne R. Bengtsson o. J. Sjöqvist samt Ing. F. Löwenadler o. Generalkonsul M. Magnusson.*
Arkitekter: *G. Hagström o. Fr. Ekman.*
Byggmästare: *R. Bengtsson, J. Sjöqvist o. J. A. Sandberg.*

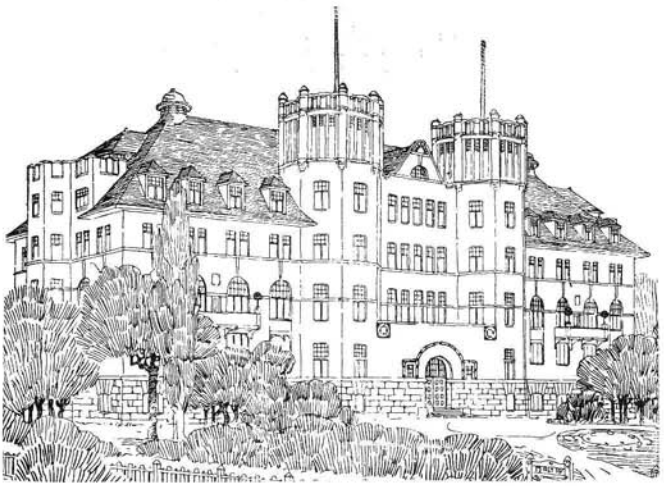

SALTSJÖBADENS BADANSTALT

Arkitekt: *Georg A. Nilsson o. Ivar Nyqvist.*
Byggnadschef: *Ivar Nyqvist.*

CENTRALBADET OCH DESS GÅRD
Drottninggatan 88

Ägare: *A.-B. Klara Badinrättning.*
Arkitekt och Byggnadschef: *V. Klemming.*

BANKAKTIEBOLAGET STOCKHOLM-ÖFRE NORRLANDS HUS
Fredsgatan 28 och 30.

Arkitekt: *E. Stenhammar.*
Byggmästare: *Oscar Herrström.*

ARBETSINRÄTTNINGEN PÅ SÖDER.
Wolmar-Yxkullsgatan.

Ägare: *Stockholms Stad.*
Arkitekt: *Stockholms Stads Byggnadskontor.*
Byggnadskontrollant: *S. Bandelin.*

Birger Jarlsgatan 25.

Ägare: *Grossh. H. Asch.*
Arkitekt: *G. Hagström o. Fr. Ekman.*
Byggmästare: *J. R. Edblom.*

STEFANSKAPELLET
Johannes församling.

1:e Intendenten: *Karl Möller.*
Byggmästare: *Alb. Andersson.*

FÖRETAL.

Då Adresskalenderns 50:e årgång nu utgifves, föreligger en anledning att meddela några jämförande uppgifter om de förhållanden, under hvilka första årgången af P. A. Huldbergs Adresskalender såg dagen.

I oktober 1855 framlade Huldberg planen till »en ny adresskalender och vägvisare inom hufvudstaden Stockholm», och oaktadt stora svårigheter, särskildt oginhet från sådana tjänstemän, som ej ville göra sig ringaste omak för ett »allmännyttigt» företag, hade Huldberg kalendern färdig i januari 1856. Den utgjorde en nätt volym på 632 sidor af 76 kvadratcentimeters tryckyta eller ungefär 37 procent af den nuvarande, och den var åtföljd af en både tydlig och prydlig plankarta öfver Stockholm i stentryck utan färger. Adressernas antal uppgick till »mer än 10,000» för en befolkning af omkring 100,000.

Huldbergs Adresskalender var emellertid ej den första i sitt slag. Åren 1787—1790 gjordes de första försöken att fylla det redan då för en stad med 75,000 invånare framträdande behofvet af en »vägvisare». Första årgången upptog på 59 mycket små och glesa sidor en del tjänstemäns bostäder samt 15 handtverkare och 14 rum för resande. 1789 upptogos en del brukspatroner och grosshandlare samt i ett bihang på 48 små sidor en mängd varor (från Alun till Ägg-Gryn) och de handlande, hos hvilka hvarje vara fanns att köpa. 1790 hade denna vägvisare svällt ut till 170 sidor, och detta år utkom äfven en konkurrent med omkring 100 små sidor adresser samt 50 sidor andra förteckningar. Efter denna kraftyttring utgafs på 33 år blott en gång en 48-sidig vägvisare (1807) utan alfabetiskt namnregister, och först 1823 tog behofvet sig åter uttryck i en liten bok på 66 sidor, kallad »Stockholms provisoriska adresskalender».

Åren 1832—1834 utkommo 3 årgångar af en »Vägvisare i Stockholm» om resp. 8, 14 och 24 sidor med adresser på yrkesmän, bodar o. d., men *utan* personnamn! Men år 1834 utgafs tillika en för dåtida förhållanden storartad kalender, upptagande ej mindre än 278 små sidor och grundad på mantalsförteckningarna. 1837 fullföljdes denna tanke af boktryckaren Anders Wallin, hvilken 1837, 1840, 1842, 1846 och 1849 (anonymt före 1842) utgaf nya kalendrar och de mellanliggande åren supplement. Sidotalet steg så småningom från 174 sidor 1837 till 360 sidor 1849. Som mantalsförteckningarna upptogo blott bostadsadresser, blefvo dessa kalendrar skäligen ofullständiga i fråga om handelsbodar, kontor o. d. i andra hus än affärsmannens eget. Utom adresser innehöllo de till en början blott några sidor register öfver publika verk och inrättningar och ett register öfver gator och gränder. Efter hand tillkommo några rader om firmor, hos hvilka privatbanksedlar inlöstes (en särskild firma för hvarje bank), och sist i boken en förteckning på symamseller och tvättjungfrur. Härtill lades småningom andra anspråkslösa samlingar af yrkesadresser. Så innehöll 1846 års kalender ett register på 11 hotell och 11 rader »Rum för resande», upptagande sammanlagdt 26 husnummer, däraf vid Stora Nygatan 5, N. Smedjegatan 5, Stadssmedjegatan 3 och Stora Gråmunkegränd 3. Och samma år har registret öfver handtverkare och fabrikanter vuxit till 8 sidor, men upptager inga namn, endast numren på de sidor, där man har att söka vederbörande näringsidkares namn och adress: exempelvis finnas sidosiffror för 1 arkitekt, 8 badare, 28 bagare, 16 barnmorskor, 1 blodigelhandlare, 2 boettmakare, 11 boktryckare, 7 byggmästare, 3 karduansmakare o. s. v.

Från 1851 utgifves Adresskalendern efter den Wallinska planen två år af Hellsten och Bergsten samt 4 år af Bergsten och Göthström. Små utvidgningar ske efter hand: så tilläggas utländska konsuler, skeppsklarerare, skeppsmäklare och lifförsäkringsagenter, och uppgifter om postbefordringen ökas från en tvåsidig tarifftabell till en afdelning på 18 sidor. Adressafdelningen växer alltjämt och på samma gång yrkeshänvisningarna till denna: 1855 finnas sålunda sidohänvisningar till 5

arkitekter, 16 boktryckare och 10 byggmästare, medan karduansmakarne försvunnit, bagarne minskats till 18, och öfriga nyssnämnda yrken tyckas ha stått stilla.

I dessa förhållanden framkallade, efter allt att döma, Huldbergs adresskalender en verklig omstörtning. Trots den knappa tiden för utarbetande och tryckning bjudes här en kalender, som är mer än dubbelt så stor som någon föregående. Adressafdelningen har visserligen blott omkring 8 procent flera rader än den Bergsten-Göthströmska af 1855, men här möter oss för första gången ett yrkesregister på 21 sidor med namn (dock utan adresser), de torftiga små ansatserna till en kalenderafdelning ha här ersatts med sammanlagdt 182 sidor upplysningar af alla slag om allmänna förhållanden, verk och inrättningar med styrelser, medlemmar, ordningsregler och taxor, och slutligen är ett egendomsregister på 125 sidor utarbetadt. Dessa nyheter voro för sin tid så stora och betydelsefulla, att de för en lång framtid gåfvo sin prägel åt kalendern, och senare utvidgningar ha blott byggt vidare på den lagda grunden, hvadan det ock kan anses berättigadt, att Stockholms adresskalender fortfarande bär P. A. Huldbergs namn på titelbladet. Men naturligtvis har dock Stockholms utveckling på ett halft århundrade i förening med såväl den förste utgifvarens som hans efterföljares intresse för kalenderns förbättring ledt därhän, att skillnaden mellan 1856 och 1905 års kalendrar är högst betydlig.

Hvad själfva omfånget angår, bortsedt från annonserna och bruket af finare stil, omfattar Adresskalenderns 50:e årgång 5 $^1/_2$ gånger så stor tryckyta som 1:a årgången. Kalendern har dock genom användning af ändamålsenligt tunnt papper och så små stilar, som för hvarje afdelning synts lämpligt, kunnat undgå att erhålla ett format, som gör flera jämförliga städers adresskalendrar synnerligen svårhandterliga.

Namnregistret har ökats från omkring 10,500 uppgifter i 1:a till öfver 40,000 i 50:e årgången, medan folkmängden blott något mer än tredubblats. Yrkesregistret har vuxit från 21 sidor till 96, men textinnehållet på hvarje sida är 4 à 5 gånger större, så att innehållsmängden kan anses tjugodubblad. Om emellertid ända till två tredjedelar

häraf räknas komma på tillagda adresser och fylligare uppgifter, skulle dock, om man vågar använda yrkesregistrets omfång som grund för en slutsats, Stockholms betydelse som handels- och industristad ha vuxit minst dubbelt så starkt som dess folkmängd, något som äfven andra faktorer göra sannolikt. Kalenderafdelningen har enligt sakens natur ej kunnat växa så starkt: sidoantalet är ungefär detsamma, men hvarje sida innehåller nu fullt 3 gånger så mycket text som år 1856. Egendomsafdelningen är till sidotalet ökad med nära 50 procent, men inrymmer genom mindre stil och större sidor omkring 4 gånger så mycket textinnehåll som år 1856. Slutligen har en helt ny afdelning tillkommit i och med Personal- eller Nyfikenhetsregistret, hvars efter gatunamn och husnummer ordnade uppgifter om Stockholms befolkning på 150 sidor upptaga omkring 45,000 namn och hänvisningar.

Till denna återblick tillåta vi oss foga ett tack till myndigheter och enskilda, som i allt högre grad understödt våra bemödanden att göra Stockholms adresskalender innehållsrik och tillförlitlig.

Stockholm i december 1904.

Utgifvarne.

P. M. angående uppgifters lemnande till Adresskalenderns **nästa årgång!**

1) Uppgift bör vara tydlig, daterad och undertecknad. Blanketter till uppgifter erhållas å Adresskalenders byrå, Klara V. Kyrkog. 11.

2) Uppgift till Adressafdelningen bör insändas före den 20 oktober under adress: **Adresskalendern,** Stockholm, I. Uppgifter kunna insändas ofrankerade med posten.

3) De skriftliga förfrågningar, som af Red. utsändas omkring den 20 sept., torde besvaras snarast möjligt och **senast den 20 oktober,** före hvilken dag äfven **nyinflyttade** och **nyetablerade firmor** torde insända tydlig uppgift om adress, affärsbransch, telefon m. m., vederbörligen undertecknad och daterad.

4) Om uppgift bör alldeles *utgå,* torde detta benäget meddelas.

5) **Ny uppgift bör lemnas för hvarje år, äfven om ingen förändring önskas.**

Stockholm i december 1904.

Redaktionen.

Adresser och **firmor** införas i Adresskalendern utan afgift, då uppgiften icke öfverstiger två rader; för öfverskjutande rader erlägges 1 krona pr rad. **Annonsmeddelanden** intagas blott efter särskild öfverenskommelse och skälig taxering.

I **Yrkesregistret** införes firma eller person afgiftsfritt under endast **en** rubrik. För hvarje öfverskjutande rubrik erlägges 1 krona.

Meddelanden rörande Adresskalendern mottagas å **kalenderns byrå, Klara V. Kyrkog. 11;** Febr.—Maj kl. 9—3, Okt.—Jan. kl. 9—8. **Telefoner: Riks 53 88, Allm. 87 18 och 51 02.**

HUFVUDUPPLAGAN FÖR 1905

innehåller utom de såsom register uppställda hufvudafdelningarna **Namnregister** [115], **Yrkesregister** [694], **Personalregister** [833], följande till uppslags underlättande utarbetade

REGISTER:

Annonsregister 65
Gaturegister..... (före kartan) 87
Sammandrag af **Yrkesregistrets rubriker** 689
Fromma stiftelser, stipendiefonder, pensions- och sjukkassor m. m. [2865]
Tabell öfver församlingar, rotar och kvarter ..... [3002]
Kvartersregister..... [5211]
Husegareregister ..... [5221]
Innehållsregister ..... [5239]

☞ **Rättelser och tillägg,** se sid. **82, 1000.**

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

(Hufvudupplagan.) Sid. o. Afd.-n:r.

I. ANNONSAFDELNING, jemte Annonsregister..... 17—78

II. ADRESSAFDELNING:
a) Förteckning öfver gator m. m. som ändrat namn ..... 83—84
b) Förteckning å gator, gränder och torg m. m. ..... 87—96
c) Karta öfver Stockholm ..... vid 113
d) Namnregister..... 115—648
e) Rättelser och Tillägg 82, 1000
f) Djursholms adressförteckning ..... 677—684
g) Yrkesregister med sammandrag öfver dess rubriker ..... 689—784
Teatrarnes biljettpriser och planer..... 817—823
Personalregister (Nyfikenhetsregister)..... 833—1000

III. KALENDERAFDELNING: (Obs. Rättelser och Tillägg sid. 1000).
a) Brand- o. kommunikationsväsen, museer, bibliotek, beskickningar, konsuler m. m..... 1001—1069
b) Öfverståthållareembetet, Kommunalstyrelsen, dess verk och inrättningar, undervisningsverk, stater och kårer ..... 1071—1570
c) Hälsovård, sjukvårdsanstalter m. m. ..... 1575—1650
d) Penninginrättningar (bank-, försäkrings- o. pensionsinrättningar, sjuk- o. begrafningskassor) ..... 1651—1950
e) Välgörenhetsinrättningar..... 1951—2131
f) Föreningar, sällskap o. klubbar ..... 2151—2530
g) Bolag af allmänt intresse ..... 2531—2560
h) Teatrar ..... 2561—2567
i) Tidningar och Tidskrifter ..... 2568—2590
j) Telegrambyråer..... 2590
k) Fromma stiftelsers, pensionskassors m. fl. fonder ..... 2601—2864
Register öfver desamma ..... 2865—2871
l) Stockholms skeppslista, hamn-, hyrkusk-, åkare- (äfven taxameter-), stadsbuds- och skorstensfejaretaxor, ordningsföreskrifter för Stockholm, järnvägs-, post-, telegraf- och telefonunderrättelser m. m. ..... 2875—2942

IV. EGENDOMSAFDELNING:
a) Egendomsregister..... 3001—5206
b) Kvartersregister ..... 5211—5218
c) Husegareregister ..... 5221—5238

V. INNEHÅLLSREGISTER ..... 5239—5257